

Posudek diplomové práce Richarda Matuly *Historie Muzea loutkářských kultur v Chrudimi*. Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy, 2022.

Richard Matula ve své diplomové práci – obrazně řečeno – zamířil „do vlastních řad“ a jako „badatel-insider“ se zaměřil na historii instituce, ve které působí v zaměstnaneckém poměru, tedy Muzea loutkářských kultur v Chrudimi. Zároveň se, částečně i z pragmatických důvodů, rozhodl spojit svůj diplomní projekt s pracovním úkolem „přípravit publikaci o historii muzea a jeho sbírky k 50. výročí existence“, které tato instituce oslaví v červenci 2022. Již uvedené základní vymezení úkolu a dvojí pozicionalita autora (student, zaměstnanec) implikují takové množství problémů a metodologických překážek či dokonce pastí, že zdárné dokončení práce se zdá být úkolem takřka nedosažitelným. Opak je ale pravdou, diplomant úkol, který si zadal, zvládl víc než dobře.

V úvodu práce nás seznamuje jak se základní výzkumnou otázkou, respektive zkoumanou problematikou, tak se svou pozicí ve výzkumu, a také s tím, že se jako autor chce vymezit vůči většině dostupných prací o historii muzea. Konkrétně vůči dvěma polohám vyprávění o muzeu, kdy jedna je spíše pozitivistická a kvantitativní a druhá, jak píše autor, „pohádková“. Samotný text práce má standardní strukturu, od teoretického zakotvení (zde problematika kolektivní paměti, respektive paměti míst), přes metodologii až po část empirickou věnovanou samotnému tématu historie muzea.

Zastavila bych se nyní blíže u metodologické části, která je z mého hlediska „ukázková“ a rozhodně nadstandardní. Z přehledu literatury je zřejmé, že se autor v dané problematice nejen dobře orientuje, ale že také věnoval nemalou pozornost rešeršní práci. Pokud jde o pramennou základnu, jako odborník, muzejní pracovník měl diplomant samozřejmě nepochybnou výhodu – jednak možnost nahlížet i do nezpracovaného archivního fondu, jednak vůbec schopnost s prameny efektivně pracovat. Již široká pramenná základna by vystačila na sepsání dobré, řemeslně zvládnuté publikace a splnění zadaných úkolů. O to cennější je z mého hlediska realizovaný orálněhistorický výzkum a práce s oběma typy pramenů.

Nakonec diplomant uskutečnil sedm rozhovorů (šest zaměstnankyň, jedna externí spolupracovnice), což se může zdát jako počet ne zrovna dostatečný, ovšem jen do okamžiku, než z textu zjistíme, že ve sledovaném období pracovalo v muzeu vždy pouze v průměru osm až deset zaměstnanců, respektive zaměstnankyň. Důležité je, že pracovní zkušenosti všech, kteří se výzkumu nakonec zúčastnili, pokrývají období od roku 1974 do roku 2019. Jako řada jiných studujících, ale také výzkumnic a výzkumníků, i Richard Matula se v praktické fázi výzkumu potýkal s dopady pandemie covid-19. A dlužno dodat, že všechny obtíže zvládl. Velmi oceňuji

jeho empatii vůči narátorkám, která je z textu patrná, včetně práce s fotografiemi pro „povzbuzení paměti“ u jedné z nich (s. 15). V souvislosti s realizacemi rozhovoru bych diplomanta požádala, aby v rámci obhajoby reflektoval problematiku vedení jednoho rozhovoru pro „dva účely“, tedy diplomovou práci i výroční publikaci, se zaměřením na pozitiva a negativa takového přístupu. Je například možné, že by narátorky o některých tématech mluvily jinak, kdyby se jednalo pouze o výzkum „školní“, pro diplomovou práci?

Následující empirická část je rozdělena také standardně, vedena především chronologicky, od založení muzea, přes jeho rozvoj v 70. a 80. letech až po změny související s transformací společnosti po roce 1989. Reflexi uvedených výzkumných okruhů předchází historický exkurs do problematiky muzejnictví obecně i loutkového divadla konkrétně. Souhlasím s autorem, že zařazení této úvodní stati je opodstatněné pro „pochopení širších souvislostí otázky proč a s jakým očekáváním bylo na počátku 70. let v Chrudimi založeno muzeum s čistě loutkářskou sbírkou“ (s. 20). Nicméně se uvedená kapitola může zdát až příliš podrobná a rozsáhlá, má-li jít o „exkurs“. Na druhé straně netrpí nešvarem jiných prací, kdy je úvod tohoto typu rozsáhlejší než všechny následující interpretační pasáže. Zde je poměr vyvážený a byť bych sama úvod k tématu ještě krátily, respektuji přístup autora.

Vymezení jednotlivých kapitol mimo jiné odráží, že realizované rozhovory pokrývají právě období tzv. normalizace, tudíž bylo možné zařadit třeba téma každodennosti zaměstnanců muzea. I z předkládaného textu je pak patrné, že se autor intenzivně zaměřil na „demytizaci idylického až pohádkového „příběhu o normalizačním muzeu“, jak si vytýčil v úvodu práce, což se mu povedlo víc než dobře. V tomto světle závěrečnou kapitolu „Muzeum loutkářských kultur ve světle změn“ čtu spíše jako první krok k další reflexi historie muzea na přelomu tisíciletí.

Předkládaná diplomová práce samozřejmě splňuje všechny požadované náležitosti, z hlediska formy i obsahu je nadstandardní. Vhodně ji doplňuje také obrazová příloha. **Diplomovou práci Richarda Matuly hodnotím stupněm 1 (výborně).**

Lenka Krátká, 15. 6. 2022